

7 TRESORS DEL PATRIMONI CULTURAL DE TORTOSA

Butlletí informatiu 17
juliol de 2020

TORTOSA INCORPORA 7 ELEMENTS DEL SEU PATRIMONI CULTURAL A LA LLISTA REPRESENTATIVA DE TRESORS CULTURALS DEL MÓN

La ciutat de Tortosa acaba d'elegir 7 tresors del seu patrimoni cultural en el marc de les activitats prèvies a la celebració de la Capital de la Cultura Catalana 2021 i els ha incorporat a la Llista representativa de tresors culturals del món del Bureau Internacional de Capitals Culturals. La característica d'aquesta llista és que els elements que s'incorporen ho són sempre per votació ciutadana. En total s'han emès 3.606 vots.

En aquest butlletí informatiu podreu conèixer 7 tresors de Tortosa elegits i, també, teniu informació dels elements que formen part de la Llista representativa dels tresors culturals del món.

20 candidats han aspirat a convertir-se en tresor de Tortosa. Els set més votats han estat els elegits.

- 1. Suda i les muralles i fortificacions de la ciutat**
- 2. Festa del Renaixement**
- 3. Catedral de Santa Maria**
- 4. Riu Ebre i navegació fluvial**
- 5. Reials col·legis**
- 6. Banda municipal de música**
- 7. Museu de Tortosa (antic escorxador) i les edificacions Modernistes**

Mercat Municipal

Cucafera, els gegants i la Cort de bèsties

Baldanes, pastissos i les postres tortosines

Capella de la Cinta

Jota de Tortosa (cantada i ballada)

Call Jueu

Parc Municipal Teodor González

Llibre de les Costums (segle XIII)

Convent de Santa Clara

Portal del Romeu

Palau Episcopal

Llotja

Làpida romana de la Nau

SUDA I LES MURALLES I FORTIFICACIONS DE LA CIUTAT

El castell de la Suda o Suda de Tortosa, fortalesa d'origen musulmà, és un dels principals monuments històrics de Tortosa i un dels noms que més vegades se citen en la història antiga de la ciutat. Acròpolis romana i ciutadella àrab, en temps d'Abd al-Rahman III (944) fou excavat un pou de més de quaranta metres fins trobar el nivell del riu. Capitulà el 1148 davant Ramon Berenguer IV. En temps de Jaume II fou convertit en palau reial, equidistant de les tres capitals de la corona catalanoaragonesa. Dels orígens encara es conserven part de les muralles, les arcades d'accés al recinte, la nau del polvorí i el pati d'armes a més d'uns soterranis.

"La Tortosa fortificada", inclou els gairebé 6'5 kilòmetres de recinte emmurallat i tots els seus elements defensius (castell, forns, muralles, etc), englobant-ho com un conjunt indivisible que rodejava la ciutat i en marcava la seva vida interna.

FESTA DEL RENAIXEMENT

La Festa del Renaixement se celebra a Tortosa des de fa vint-i-cinc anys amb el subtítol de *l'esplendor d'una ciutat del segle XVI*. En aquesta festa hi participen més de 500 actors, 60 espectacles i 3000 ciutadans vestits d'època que transporten al visitant a la Tortosa del segle XVI moment en el qual gaudia d'una gran rellevància en tots els àmbits.

CATEDRAL DE SANTA MARIA

La Catedral de Tortosa data de 1347 (edifici gòtic). Va ser construïda sobre un anterior romànic. Fou consagrada el 1441. El 1620 s'inicia la façana barroca. El 1757 es deixa de construir. Finalment, des del 2015 cap construcció impedeix la visió completa de l'imponent edifici de la Catedral.

RIU EBRE I NAVEGACIÓ FLUVIAL

El riu Ebre no és un patrimoni propi de Tortosa, sinó un tresor compartit amb totes les comunitats que l'envolten. Però Tortosa, amb la seva ubicació a mig camí entre les capitals més importants de la Corona d'Aragó i com a punt de pas privilegiat durant segles, és potser una de les ciutats que més va saber aprofitar el riu mentre aquest era navegable comercialment. Cal recordar que Tortosa era punt de pas obligat per traslladar-se des de Barcelona a València per terra i era croera de les navegacions fluvials i marítimes. Gran part de les mercaderies de terra endins arribaven al Mediterrani per Tortosa i a l'inrevés, per mig dels tradicionals llaguts, construïts a les drassanes tortosines amb la fusta que duïen els raiers per l'Ebre des de terres riu amunt.

REIALS COL.LEGIS

Els Reials Col.legis són el conjunt monumental renaixentista més important de Catalunya. Ubicats dintre del Conjunt Històric Artístic de Tortosa està format per tres edificis: el Col.legi de Sant Jaume i de Sant Maties (1564); el Col.legi de Sant Jordi i de Sant Domènec (1578), i l'Església de Sant Domènec (1585).

BANDA MUNICIPAL DE MÚSICA

La Banda municipal de música de Tortosa fou creada l'any 1942, tot i que els seus antecedents daten de 1872. Té aproximadament mig centenar de músics. La Banda participa en els actes i festes tortosines com la Setmana Santa, les festes de la Cinta, la cavalcada de Reis, les processons o el Corpus. Durant més de 25 anys el mestre Joan Monclús i Monclús fou la persona que més influí en la consolidació de la Banda alhora que fou també el compositor de la majoria de peces tradicionals que es toquen.

MUSEU DE TORTOSA (ANTIC ESCORXADOR) I LES EDIFICACIONS MODERNISTES

És un equipament cultural inaugurat el 2012. Ubicat a l'antic escorxador de la ciutat, aquest edifici modernista fou construït entre 1906 i 1908, obra de l'arquitecte Pau Monguió i Segura. El recinte, de planta rectangular, està delimitat per un mur de tancament que s'obre al carrer mitjançant una reixa de forja per mostrar la façana principal.

TRESORS DEL PATRIMONI CULTURAL DEL MÓN

**TOTS ELS ELEMENTS QUE FORMEN PART D'AQUESTA LLISTA
HAN ESTAT ELEGITS PER VOTACIÓ CIUTADANA**

Asunción (Paraguai)

1. Palau dels López
2. Panteó dels Herois
3. Cabildo
4. Catedral
5. Hotel Guaraní
6. Teatre Municipal Ignacio A. Pane
7. Església de la Santíssima Trinitat

Palau dels López

Acte de lliurament dels diplomes acreditatius als representants dels 7 tresors del patrimoni cultural d'Asunción

Badalona (Catalunya)

1. Monestir de Sant Jeroni de la Murtra
2. Ciutat Romana de Baetulo
3. Patí de Vela
4. Destil·leria Anís del Mono
5. La Rambla
6. Conjunt històric de Dalt la Vila
7. Gegants Anastasi i Maria

Monestir de Sant Jeroni de la Murtra

Acte de lliurament dels diplomes acreditatius als representants dels 7 tresors del patrimoni cultural de Badalona, celebrat al monestir de Sant Jeroni de la Murtra

Barcelona (Catalunya)

1. Temple Expiatori de la Sagrada Família
2. Església de Santa Maria del Mar
3. Palau de la Música Catalana
4. Casa Milà o la Pedrera
5. Gran Teatre del Liceu
6. Casa Batlló
7. Torre Agbar

Gran Teatre del Liceu

Cerimònia de lliurament de diplomes als representants dels tresors de Barcelona, acte celebrat al Temple Expiatori de la Sagrada Família

Barranquilla (Colòmbia)

1. Carnaval de Barranquilla
2. Parc Cultural del Carib
3. Antigua duana
4. Barri Abajo
5. Catedral Metropolitana Maria Reina
6. Església de Sant Nicolau
7. Obra Musical d'Esthercita Forero

Carnaval de Barranquilla

Lliurament dels diplomes acreditatius dels 7 tresors del patrimoni cultural de Barranquilla, acte celebrat a l'edifici de l'antiga duana

Brasília (Brasil)

1. Catedral de Brasília
2. Congrés Nacional
3. Palau d'Alvorada
4. Palau de Planalto
5. Temple de Bona Voluntat
6. Temple de Dom Bosco
7. Pont JK (Juscelino Kubischek)

Catedral de Brasília

Cerimònia de lliurament dels diplomes als representants dels 7 tresors de Brasília, acte celebrat al Temple de Bona Voluntat

Catalunya

1. Temple Expiatori de la Sagrada Família de Barcelona
2. Conjunt Monumental del Turó de la Seu Vella de Lleida
3. Conjunto Arqueològic de Tàrraco
4. Centro Històric de Vic
5. Catedral de Girona
6. Monestir de Sant Miquel de Cuixà
7. Bodega Cooperativa de Gandesa

Temple Expiatori de la Sagrada Família de Barcelona

Cerimònia de lliurament del diploma al Conjunt Monumental del Turó de la Seu Vella de Lleida

Estat de Colima (Mèxic)

1. La Petatera de Villa de Álvarez
2. Celebració dels Chayacates de Ixtlahuacán
3. Municipi de Comala
4. Salines de Cuyutlán
5. Teatre Hidalgo de Colima Capital
6. Ballet Folklòric de la Universitat de Colima
7. Paisatge dels volcans de Colima

La Petatera

Cerimònia de lliurament de diplomes als representants dels
7 tesoros culturals de l'estat de Colima celebrada al Teatre Hidalgo

Madrid (Espanya)

1. Monestir de San Lorenzo del Escorial
2. Palau Reial de Madrid
3. Universitat i recinte històric d'Alcalá de Henares
4. Plaça Major de Chinchón
5. Museu del Prado
6. Paisatge Cultural d'Aranjuez
7. Plaça Major de Madrid

Monestir de San Lorenzo del Escorial

Lliurament dels diplomes acreditatius als representants del 7 tresors culturals de la Comunitat de Madrid, acte celebrat a la seu de la presidència d'aquesta comunitat autònoma

Mayagüez (Puerto Rico)

1. Eugenio María de Hostos (obra, llegat i museu)
2. Recinte Universitari de Mayagüez
3. Teatre Yagüez
4. Catedral de la Candelària
5. Cervecera de Puerto Rico
6. Hotel Howard Johnson
7. Zoològic de Puerto Rico Dr. Juan A. Rivero

Museo Eugenio María de Hostos

Pòrtic del Recinte Universitari de Mayagüez

Teatre Yagüez

Catedral de la Candelària

Mérida (Mèxic)

1. Catedral de Yucatán
2. Casa de Montejo
3. Passeig de Montejo
4. Monument a la pàtria
5. Zona arqueològica de Dzibilchaltún
6. Teatre Peón Contreras
7. Hissendes

Catedral de Yucatán

Cerimònia de lliurament dels diplomes als representants dels tresors de Mérida,
acte celebrat davant la Catedral de Yucatán

Nizhny Novgorod (Rússia)

1. Paisatge Cultural de la baixada al Volga
2. Conjunt del monestir Blagovètxenski
3. Església de la nativitat y advocació de Maria
4. La ciutadella de Nizhny Novgorod
5. Edificis "Garantía" i "Titanic"
6. Palau de fires
7. Catedral de Sant Alexandre del Neva

Sant Alexandre del Neva

Cerimònia de lliurament dels diplomes als representants dels tresors de Nizhny Novgorod celebrada a la seu de la presidència d'aquesta regió russa

Quito (Equador)

1. Estació de ferrocarril Eloy Alfaro
2. Església de la Companyia de Jesús
3. Església de Sant Francesc
4. Basílica del Voto Nacional
5. Església de la Mare de Déu del Quinche
6. Plaça Gran
7. Mare de Déu del Panecillo

Estació de ferrocarril Eloy Alfaro

Cerimònia de lliurament dels diplomes als representants dels elements elegits com a tresor del patrimoni cultural de Quito celebrada a l'Església de la Companyia de Jesús de la capital equatoriana

Reus (Catalunya)

1. Gegants de Reus
2. La Tronada
3. Les Tres Gràcies
4. Campanar de la Prioral
5. Ball solemne curt de l'Àliga a la Mare de Déu de Misericòrdia
6. Vermut de Reus
7. Plaça del Mercadal

Plaça del Mercadal

Cerimònia de lliurament dels diplomes acreditatius als representants dels elements elegits com a tresor del patrimoni cultural de Reus celebrada al Palau Bofarull el dia 13 de desembre de 2016

Santo Domingo (República Dominicana)

1. Alcàsser de Colom
2. Catedral
3. Fortalesa Ozama
4. Museu de les cases reials
5. Jardí Botànic
6. Malecón
7. Palau de Belles Arts

Alcàsser de Colom

Cerimònia de lliurament dels diplomes als representants dels elements elegits com a tresor del patrimoni cultural de Santo Domingo celebrada al Teatre Nacional de la República Dominicana

São Luís (Brasil)

1. Rajoles de São Luís
2. Convent de la Mare de Deu de la Mercè
3. Catedral
4. Palau dels lleons
5. Plaça Gonçalves Dias
6. Carrer Portugal
7. Teatre Arthur Azevedo

Palau dels lleons

Cerimònia de lliurament dels diplomes acreditatius dels 7 tresors del patrimoni cultural de São Luís, celebrada al Teatre Arthur Azevedo

Sarajevo (Bosnia & Hercegovina)

1. Barri antic de Sarajevo (Bascarsija)
2. Complex de la mesquita Begove
3. La casa de Hadzi Sinan
4. Complex de la mesquita Careve
5. Biblioteca Nacional
6. Mesquita Ali-Pasina
7. Església ortodoxa antiga

Mesquita Ali-Pasina

Barri antic de Sarajevo (Bascarsija)

Valdivia (Xile)

1. Fortí de Niebla
2. Jardí Botànic de la universitat Austral de Xile
3. Fira Fluvial
4. Tren "El Valdiviano"
5. Parc Oncol
6. Selva Valdiviana
7. Parc Saval

Fotografía: Josefina López

Fortí de Niebla

Cerimònia de lliurament al municipi de Valdivia dels diplomes als representants dels elements elegits com a tresor cultural d'aquesta ciutat

El Vendrell (Catalunya)

1. Nens del Vendrell
2. Ball de diables
3. Església parroquial de Sant Salvador, Campanar i Àngel de Tobies
4. Cercavila de foc
5. Jaciment ibèric Mas d'en Gual
6. Àliga del Vendrell
7. Llegat de Pau Casals

Foto: Victor Merencio

Nens del Vendrell

Acte de lliurament dels diplomes als representants dels elements elegits com a tresor cultural del Vendrell, celebrat el dia 14 de gener de 2017

El Bureau Internacional de Capitals Culturals ha realitzat fins avui campanyes diverses de promoció cultural. Són las següents:

· **Patrimoni Cultural Material:**

Asunción (Paraguai)
Badalona (Catalunya)
Barcelona (Catalunya)
Brasília (Brasil)
Catalunya (Catalunya)
Madrid (Espanya)
Mayagüez (Puerto Rico)
Nizhny Novgorod (Rússia)
Quito (Equador)
Santo Domingo (República Dominicana)
São Luís (Brasil)
Sarajevo (Bòsnia&Herzegovina)

· **Patrimoni Cultural Immaterial:**

Catalunya i Principat d'Andorra
Espanya

· **Patrimoni Cultural Material i Immaterial:**

Barranquilla (Colòmbia)
Estat de Colima (Mèxic)
Reus (Catalunya)
Tortosa (Catalunya)
Valdívia (Xile)
El Vendrell (Catalunya)

· **Grans Personatges de la Humanitat:**

Europa
Amèrica Llatina

· **Patrimoni Esportiu:**

Equador
Mèxic
CE Sabadell (Catalunya)

· **Pintures Universals:**

Barcelona (Catalunya)
Xile
Mèxic